

Aprendre a parlar amb les plantes, de Marta Orriols, traduïda al grec

Katerina Malakaté

La versió original d'aquesta ressenya, que presentem a *Αέριδες – Torre dels Vents* en traducció al català del nostre col·laborador Pau Sabaté Marqués, es publicà el 25 de maig de 2021 en el blog de llibres, escriptura i lectura *Diavàzontas (Llegint)*:

<http://diavazontas.blogspot.com/2021/05/marta-orriols.html>

Marta Orriols
(Fotografia: Wikimedia Commons)

Marta Orriols, *Να μάθω να μιλώ με τα φυτά*.
Traducció de Konstandinos Paleologos. Atenes:
Kastaniotis, 2021.

«Quan la mort deixa d'afectar els altres, cal que miris de trobar-li lloc a l'altra banda de l'escull, perquè, si no ho fas, ocuparà tot l'espai amb absoluta llibertat.

La mort no té res de místic. La mort és una cosa natural, lògica, real».

Vaig començar a llegir aquest llibre de la catalana Marta Orriols sense saber-ne res. D'acord, hi tenia alguna cosa a veure, encara que em faci una mica de vergonya confessar-ho, l'origen de l'escriptora, la contracoberta, la fabulosa coberta; tot el que no m'havia d'influir, vaja. I al final vaig acabar-me el llibre el mateix dia, perquè parlava d'una cosa que rarament he trobat en cap altre: el bloqueig del dol.

La Paula és una neonatòloga de quaranta anys. Viu molt per la seva feina i no ha volgut mai tenir fills, només salvar els nadons dels altres. El seu company des de fa molts anys, en Mauro, es mor d'un accident de trànsit, però el dia abans li ha fet saber que ja no l'estima i que té una relació amb una altra dona. Així doncs, la Paula es troba amb un dol insofrible: ha d'assumir un final en la seva vida personal, que sens dubte es produiria si en Mauro fos viu, però també la mort d'un home que no ha deixat d'estimar. No explica la separació a ningú, només la mort, i es fica dins del seu cap.

Amb ella, també s'hi fica el lector. Aquest és l'element més atractiu del llibre, que l'escriptora entra al cor del dol i descriu l'estadi en què no pots doldre't, no pots acceptar la pèrdua, no pots viure. Tot es mou al ritme de la mort, però tu no t'hi pots moure de cap manera, només t'apartes de les bones intencions dels altres (que et semblen insuportables) i vols cridar, no plorar. Al final, ni això, no fas. Fiques en capses les coses del mort i les abandones fora de casa, t'oblides de regar les seves plantes, te'n vols desfer. El dol té altres estadis, més «humans», més comprensibles. Aquesta part incomprendible, però, fins que t'abandones a l'espant, fa mal més endins, perquè qui passa el dol se sent gairebé «no humà», com si tothom n'esperés alguna cosa però ell no pogués fer ni la cosa més simple, doldre's.

Aquests últims anys jo també he passat per un dol insofrible, inconcebible. I això, que és inefable, Orriols ha aconseguit transmetre-ho. És difícil d'entendre, si no ho has viscut. La literatura, l'art en general, té aquesta peculiaritat, que et descobreix detalls de tu mateix que probablement ni els sabies. Des d'aquest punt de vista, el llibre d'Orriols és molt reeixit. La manera com està escrit, per això, també lligava amb mi, i m'ha atrapat. Al final potser no anava tan mal encaminada quan el vaig triar només perquè és català, pot ser que aquesta literatura m'escaigui.

Katerina Malakaté (Atenes, 1978) va estudiar Farmàcia. El 2013 va publicar la novel·la breu *Κανείς δεν θέλει να πεθάνει* (*Ningú no vol morir*). El 2016, la seva novel·la *Το σχέδιο* (*El projecte*) va ser candidata al premi d'escriptors novells de la revista *Κλεψύδρα* (*Clepsidra*). Relats seus han estat inclosos en reculls col·lectius i en moltes revistes literàries impreses o electròniques. Manté la pàgina web <http://diavazontas.blogspot.com/> i és copropietària de la llibreria Booktalks, de Paleó Fàlro.

(Fotografia: <http://diavazontas.blogspot.com/>)